



Aan de gemeenteraden in Drenthe
In afschrift aan colleges van B&W

Veiligheidsregio Drenthe
Postbus 402
9400 AK Assen
0592-324660
info@vrd.nl
www.vrd.nl

ons kenmerk
U220379

uw kenmerk

datum
9 maart 2022

inlichtingen bij
Suzanne Roijackers

telefoonnummer
06-11453744

email
suzanne.roijackers@vrd.nl

onderwerp

Informatie over de aanpak van de vluchtelingenstroom (raadsbrief 1)

Geachte leden van de Drentse gemeenteraden,

Door de oorlog in Oekraïne zijn volgens schattingen van UNHCR nu ruim twee miljoen mensen op de vlucht geslagen. Het grootste deel van deze vluchtelingen verblijft op dit moment in de buurlanden om Oekraïne. Vooralsnog is een beperkt deel doorgereisd naar de rest van Europa waaronder Nederland. Ook in Drenthe zijn vluchtelingen aangekomen. We zien veel hartverwarmende initiatieven om opvanglocaties en goederen te organiseren vanuit de Drentse gemeenschap. Dit bewijst dat we in Drenthe een groot saamhorigheidsgevoel hebben.

Met deze brief informeer ik u over de huidige situatie en de rol van de veiligheidsregio en de gemeenten in de aanpak van de vluchtelingenstroom.

Landelijke crisisstructuur

Met ingang van 9 maart 2022 wordt tijdelijk op hoog ambtelijk en politiek-bestuurlijk niveau zorggedragen voor coördinatie en besluitvorming over het geheel van maatregelen en voorzieningen die in samenwerking met de betrokken publieke en private partners - met het oog op een samenhangende aanpak - moeten worden getroffen. De structuur voor nationale crisisbesluitvorming, die wordt gecoördineerd vanuit de NCTV, wordt geactiveerd specifiek ten behoeve van de opvangopgave voor vluchtelingen uit Oekraïne. Binnen deze structuur wordt nauw samengewerkt met de veiligheidsregio's, gemeenten en andere crisispartners vooruitlopend op een programmatische aanpak.

Aanpak opvang vluchtelingen uit Oekraïne: een gefaseerde aanpak

Nederland werkt met een gefaseerde aanpak ten aanzien van de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, waarin op hoofdlijnen drie fasen bestaan.

Voor de eerste fase zijn de afgelopen week op diverse plekken in Nederland opvanglocaties ingericht door gemeenten, ondersteund door veiligheidsregio's, Defensie en maatschappelijke organisaties. In Amsterdam, Zaanstreek-Waterland, regio Groningen, Haaglanden, Eindhoven, Gorinchem en Harskamp zijn al locaties in gebruik genomen en in andere gemeenten worden nog locaties gerealiseerd. Er maken nu ruim 2.000 geregistreerde vluchtelingen uit Oekraïne gebruik van de opvanglocaties die door gemeenten en veiligheidsregio's zijn ingericht.

Opdracht aan veiligheidsregio's

De verwachting is dat in een tweede fase op korte termijn het aantal vluchtelingen uit Oekraïne dat naar Nederland komt fors toeneemt. Hiertoe hebben de veiligheidsregio's op 7 maart jl. van de minister van JenV de opdracht gekregen om, onder voorbehoud en in afwachting van juridische onderbouwing, te werken aan onmiddellijke vervolgstappen voor de opvang van Oekraïners. De veiligheidsregio's zullen de realisatie coördineren, samen met gemeenten, van opvanglocaties tot minimaal 1.000 vluchtelingen uit Oekraïne per regio binnen twee weken.

Het gaat hierbij om het volledig realiseren van locaties, het inrichten van locaties en de daadwerkelijke zelfstandige exploitatie. Daarnaast werken zij vervolgens aan nogmaals 1.000 opvangplekken extra per regio in de periode daarna. Op die manier komen de komende periode een totaal van circa 50.000 opvangplekken voor Oekraïners beschikbaar. Samen met de betrokken gemeenten en veiligheidsregio's wordt ook een Knooppunt Informatie Oekraïne ingericht, zodat voor vluchtelingen uit Oekraïne die zich melden inzichtelijk is welke opvangplekken er zijn en die de verdeling van de opvang over de regio's kan vormgeven.

Coördinatie andere groepen asielzoekers

Naast het creëren van opvanglocaties voor vluchtelingen uit Oekraïne speelt de acute vraag naar opvanglocaties voor andere groepen asielzoekers, waaronder in het bijzonder die voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen. Deze locaties worden gerealiseerd, geëxploiteerd, bemenst en ondersteund door het COA of Nidos. Om gemeenten niet vanuit twee lijnen te bevragen en om verdringing te voorkomen ten aanzien van de realisatie van opvanglocaties, is het verstandig om de coördinatie van beide opgaven tijdelijk in één hand te leggen. De veiligheidsregio's zijn daarom gevraagd om ook in deze een coördinerende rol te spelen.

Rol voorzitter veiligheidsregio

Deze opdracht is in eerste instantie een bestuurlijke opdracht. Nu er sprake is van een landelijke crisis (en daarmee ook een crisis van meer dan plaatselijke betekenis), vervullen de voorzitters van de veiligheidsregio's hierin op grond van de Wet veiligheidsregio's (artikel 39 Wvr) een coördinerende rol binnen hun veiligheidsregio. Het kabinet is voornemens om – indien er sprake is van buitengewone omstandigheden vanwege een zeer grote toestroom van vluchtelingen uit Oekraïne – noodrecht in te zetten (zonder de noodtoestand af te kondigen), en onderzoekt welke bepalingen daartoe geschikt zijn.

Coördinatie particuliere initiatieven

Er zijn in heel Nederland vele particuliere initiatieven om vluchtelingen uit Oekraïne te ondersteunen, door bijvoorbeeld goederen of diensten ter beschikking te stellen. Ook zijn er verschillende (particuliere) initiatieven opgezet om vluchtelingen uit Oekraïne (tijdelijk) in huis te nemen of onderdak te bieden. Dergelijke initiatieven tonen de solidariteit van veel Nederlanders en verlichten de druk op de opvang die door gemeenten en veiligheidsregio's worden gerealiseerd. Tegelijkertijd brengen deze initiatieven ook risico's met zich mee. Een belangrijk risico is dat vluchtelingen uit Oekraïne vanwege het grote en versnipperde aanbod van opvangplaatsen uit beeld kunnen raken van de overheid, waardoor zij eerder slachtoffer kunnen worden van uitbuiting of ander ongewenst gedrag.

Om op een veilige manier gebruik te kunnen maken van particuliere opvang bundelen het Rode Kruis, VluchtelingenWerk Nederland en het Leger des Heils hun krachten en zullen zij werken aan het werven, screenen en begeleiden van gastgezinnen en/of woonruimte voor gemeenten. De organisaties beschikken over een betrouwbaar netwerk van partnerorganisaties en voldoende inzetbaar personeel en vrijwilligers die de taken op korte termijn kunnen uitvoeren. Vanuit het Rijk zullen deze organisaties hierbij (financieel) worden ondersteund. Deze organisaties doen daarnaast veel aan het koppelen van andere hulpaanbiedingen die vanuit het gehele land binnenkomen (goederen, diensten, vrijwilligers).

Kosten

De realisatie en exploitatie van opvang van Oekraïners brengen ook kosten met zich mee voor gemeenten en veiligheidsregio's. Het kabinet zal van Rijkswege de kosten die gemaakt zullen worden integraal vergoeden. Over de wijze van vergoeden zullen nadere afspraken worden gemaakt.

Drentse aanpak

In Drenthe richten we een organisatie in om de opgave uit te voeren. We sluiten hiervoor zoveel mogelijk aan bij de bestaande structuren. Het algemeen bestuur van de veiligheidsregio stemt af in een bestuurlijk afstemmingsoverleg Oekraïne. De VRD heeft een operationeel leider aangesteld die afstemming heeft met de diverse externe partijen, zoals het COA, VluchtelingenWerk Nederland en het Rode Kruis. Daarnaast vindt overleg plaats met de vertegenwoordigers van de 12 gemeenten over de locaties, hoe en wanneer deze beschikbaar zijn en hoe daarin de rolverdeling is tussen gemeenten en veiligheidsregio. Primair vangen de gemeenten op en ondersteunt en coördineert de veiligheidsregio daarbij.

De Drentse gemeenten zijn hard op weg om te voldoen aan het verzoek van het Rijk om op korte termijn 1000 opvangplekken voor vluchtelingen uit Oekraïne klaar te hebben. De eerste plekken zijn vandaag al beschikbaar. Informatie over individuele locaties ontvangt u vanuit uw eigen gemeente.

De eerste opvangplekken zijn vooral aangeboden door de recreatiesector, omdat deze locaties de juiste voorzieningen hebben. Hierdoor is het mogelijk om hier binnen een paar dagen al vluchtelingen op te vangen. Veel andere locaties moeten eerst geschikt gemaakt worden voor goede huisvesting. De verwachting is dat deze locaties ook snel beschikbaar zijn voor de opvang. Volgende week is hier meer duidelijkheid over.

We bouwen een regionale organisatie die bestendig is om voor langere tijd dit vraagstuk op te pakken. Die opstart is nu gemaakt en krijgt na een week of vier meer vorm. Die organisatie werkt samen met de teams die in elke gemeente hiervoor worden opgezet. Zaken zoals landelijke en regionale verdeling van vluchtelingen, aanspreekpunten en mailadressen worden nu allemaal ingericht.

We omarmen en ondersteunen particuliere initiatieven om vluchtelingen op te vangen. Daarbij zoeken we naar een goede manier om dat onderdeel te laten zijn van de collectieve opvang.

Daarnaast is ook oog voor de eventuele andere effecten die de oorlog in Oekraïne tot gevolg kan hebben. Denk hierbij aan cyberaanvallen, schaarste van gas en levensmiddelen, verstoring van vitale processen en maatschappelijke onrust.

Tot slot

De COVID-crisis is nog niet volledig afgerond en we stappen met elkaar alweer in een volgende opgave die van enorme omvang is. We staan in Drenthe sterker als we dit samen doen. Ik heb grote waardering voor alle medewerkers en burgers die hier hun schouders weer onder zetten.

Met vriendelijke groet,



Marco L.J. Out
Voorzitter Veiligheidsregio Drenthe